

Naši voditelji in poslanci na delu.

Zupanska zveza za Štajersko s Koroškim in Prekmurjem se je ustanovila na praznik Sv. Treh Kraljev v Mariboru. Nadaljevanje ustanovnega običnega zbora je bilo zupansko zborovanje v Celju 10. januarja. Obe zborovanji: v Mariboru in v Celju sta bili krasno obiskani. Govorili so: dr. Korošec: o socialnih in kulturnih nalogah občine. Njegov govor prinašamo na uvodnem mestu. Dr. Leskovar, župan mariborski: o avtonomiji občin. Prvi početki občinske avtonomije segajo v leto 1848, ko je revolucija strla absolutizem. Prvi zakon o občinah je bil v Avstriji izdan leta 1862 ter je določil splošne smernice za celo državo, dočim so deželni zbori leta 1864. z občinskimi redi natančneje uredili poslovanje občin. Občine so dobile precejšnjo samostojnost in velike pravice skoro v vseh stvareh, ki se tičejo javnega življenja. Z ureditvijo poslovanja sta nastala za občino dva delokroga. V lastnem delokrogu opravlja občina svoje premoženje in gospodarstvo, koje se uredi z vsakoletnim proračunom ter vodi skoro vse tiste posle, ki se tičejo občine in občanarstva. V prenešem delokrogu občina sodeluje z oblastmi v korist državljanov, ne sme pa biti izvršilni organ oblasti, za kar bi danes radi občine napravili. Občinam so odvzeli njihove grbe ter jih nadomestili z državnimi. Iz njih hočejo napraviti najnižje državno-upravne enice, pri katerih bi država nastavljal uradništvo. Polagoma bi tako naše občine degradirali za priganjače političnih strank, ki majo oblast v rokah. Lasten delokrog bi potem popolnoma prenehal. Ze danes so občine zelo okrnjene, kar se vidi na primer pri postavljanju učiteljev. Skrb za ceste hočejo občinam odvzeti in o popravljanju in vzdrževanju bi odločale še samo gradbene direkcije. Za popravilo cest bi se pobiral poseben davek, ki bi se seveda stekal v Beograd, odkoder ga ne bi tako lahko dobili nazaj; ceste bi se pa morale popravljati s kulukom, katerega smo Slovenci že pred leti zavrgli. Obramba občine in njene avtonomije je mogoča le, če se vse občine in njih predstavniki strnejo v celotno organizacijo, kot je Zupanska zveza. Njena naloga je, strogo paziti na vse napade na občinsko avtonomijo ter braniti pravice naših občin. Podlaga svobodne države je svobodna občina in svobodno občino hočemo imeti. Dr. Leskovarjev govor prinese v celoti glasilo Zupanske zveze, »Občinska uprava«. Tajnik Krajnc je govoril o pomenu Zupanske zveze in nje organizaciji. Nato je bilo sprejetih več resolucij, med njimi sta najvažnejši naslednji: 1. Skrb za občinske ceste in mostove spada v lastni delokrog občine (par. 24 točka 3 obč. reda); stroške za to krije občina z lastnimi davki (par. 69) ali pa z ročnim delom in priprego (par. 77). Zato odločno odklanjamo uvedbo kuluka. Protestiramo tudi proti vsem predpripravam za uvedbo kuluka, osobito proti zahtevi izkazov o davčnih zavezancih, ki županom povzročajo samo mnogo dela in truda. Ta zahteva je tem manj utemeljena, ker imamo državne davčne urade, ki imajo točen pregled vseh davkoplačevalcev. 2. Zupanska zveza protestira proti navadi, da se občinski uradi uporabljajo kot dostavitelji za razne oblastne odloke. Tako postopanje povzroča županom neprimerno mnogo truda in stroškov, ki so tem manj potrebni, ker imamo za to državne poštne urade. V Končno je bil izvoljen odbor Zupanske zveze. Ustanovni občni zbor Zupanske zveze v Mariboru je brzojavno pozdravila Zupanska zveza za Slovenijo v Ljubljani in njen načelnik, bivši poslanec g. Stanovnik.

Dolgoše-Zerkovci-Pobrežje-Sv. Miklavž. V nedeljo, dne 24. t. m., bo po cerkvenem opraviilu predpoldne v Marija na Brezju pri Zupancu shod Slovenske ljudske stranke, na katerem bo govoril poslanec Franjo Žebot. Pridite!

V lenarčkem okraju je Slovenska ljudska stranka priredila v zadnjem tednu celo vrsto lepo uspešnih shodov, ki so se vršili tudi ob delavnikih. Za celi okraj Sv. Lenart je bil okrajni zbor zaupnikov v Sv. Lenartu dne 7. januarja. Predsedoval mu je g. Gomilšek. Krajevni shodi so se vršili naslednje dni pri Sv. Rupertu (tudi za Sv. Barbaro), v Spodnjih Žerjavcih, pri Sv. Benediktu in pri Sv. Ani. Na vseh shodih je poročal poslanec Franjo Žebot. Povsod se je ljudstvo izrazilo, da stoji ogromna večina naroda na strani naših poslancev. Vse obsoja izdajalsko postopanje Radičevcev in njih protikmetko politiko. Ljudstvo je tudi trdno na strani naših škofov, ki se borijo za pravice katoličanov. V Slovenskih gorah niti en človek ni odpadel od Slovenske ljudske stranke, ampak nasprotno! Mnogo takih, ki so pri Sv. Ani in Mariji Snežni še zadnjič volili Radiča, so prišli zopet nazaj k naši stranki.

Pri Sv. Ani v Slov. gor. smo imeli dne 10. t. m. po pozni sv. maši zelo dobro obiskani shod, na katerem je govoril naš poslanec Franjo Žebot. Ko smo po shodu bili v Društvenem domu v razgovoru z našim poslancem in nam je on dal razna navodila, pridri ves bled v dvorano nek Seyfried, okrašen z orjanskim znakom, in kliče poslanca Žebota na odgovor. Mož je menda mislil, da je naš poslanec strahopetec in da bo kar na kolena padel pred njega. Žebot ga je smehljaje zavrnil in ne dolgo za tem se je že nahajal Seyfried na svežem zraku. Res žleht so naši Anovčani, da nimajo prav nobenega usmiljenja z Gorišekovi ljudmi!

Poslanec dr. Hohnjec je v nedeljo, 10. januarja, govoril na političnem zborovanju v Zrečah. Zborovalcem je razložil glavne dogodke iz zunanje politike v zadnjem času ter podal nazorno sliko naših notranjopolitčnih razmer. Volilci so njegova izvajanja vzeli z velikim odobravanjem na znanje ter so njemu in politiki Jugoslovanskega kluba izrekli popolno zaupanje. Obenem se je vršil

občni zbor krajevnega političnega društva »Straža.« Društvo je bilo ustanovljeno leta 1898, torej v dobi, ko je naš narod boril težko borbo za svoj obstanek ter ima velike zasluge za probujanje narodne in politične zavesti med prebivalstvom tega kraja. O društvenem delovanju, njegovih načelih, ciljih in uspehih je poročal domači župnik duh. sveinik Karba, ki je odbornik društva od njegovega začetka. Izvoljen je bil povečini stari odbor.

V okraju Marenberg se je vršil v soboto, dne 9. t. m., sestanek v Vižingi, na katerem je poročal poslanec Vlad. Pušenjak o političnem položaju in o delu poslancev od volitev do današnjega dneva. Objubil je, da bo priredil več večjih shodov, ko bo delo v finančnem odboru, radi katerega mora biti večinoma v Beogradu, končano.

V okraju Gornjigrad sta se vršila na praznik, dne 6. t. m., dva dobro obiskana shoda v Rečici ob Savinji in na Pobrežju. Poslanec Vlad. Pušenjak je razpravljal o političnih nastalih situacijah, o sporazumu med Pašičem in Radičem in o gospodarski politiki sedanje vlade. Po govoru se je razvila debata o raznih krajevnih razmerah in potrebah, o pritožbah splavarjev, o poslovanju bolnišnice blagajne itd., o pretiranih davkih. — Dne 7. t. m. se je vršil v Gornjemgradu sestanek pristašev SLS iz župnij Gornjigrad, Novaštitfa in Bočna, na katerem je po poročilu o politični situaciji poslanec Vlad. Pušenjak pojasnjeval obdajenje v naši državi in kritikoval državno gospodarstvo. V debati se je govorilo o notranji in zunanji politiki, o pogubnosti Radičeve politike, katero vse obsoja, o volitvah v oblastne skupščine itd. Jugoslovanskemu klubu in poslancu Vlad. Pušenjaku se je izrekla zaupnica, za katero so glasovali tudi pristaši nasprotnih strank. — Nadaljnji shodi se bodo vršili, ko bo poslanec Vlad. Pušenjak, ki mora radi sej finskega odbora večinoma biti v Beogradu, prost.

Savinjska dolina. V nedeljo, dne 17. t. m., priredi poslanec Hodžar političen shod v Sv. Juriju ob Taboru zjutraj po prvi maši v cerkveni hiši. Popoldan se vrši shod na Gomilskem po večernicah v prostorih požarne brambere. Pristaši SLS vabljeni!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Začetkom pravoslavnih božičnih praznikov je Pašič nenadoma odpotoval in sicer ne v Cavtat v Dalmaciji za par dni, kakor se je poprej razglašalo, ampak na nedoločen čas najprej v Monte Carlo, potem pa najbrž še v razna francoska izletišča.

Pašičev odhod

pomeni prvič odločitev vseh sprememb ravno tako, kakor tudi odločitev raznih, že tolikokrat napovedanih in obljubljenih zakonov. V radikalnem klubu se boji za

Pašičevo nasledstvo

nadaljujejo. Vsi uvidevajo, da ne more ostati pri tem, da bi Pašič sam vodil vse državne in strankine posle, a množični nasledstveni kandidati ostro tekmujejo, drug drugemu zavideajo, nasprotujejo, nobeden pa ni v stanu potegniti za seboj celote, ampak samo svojo skupino. Te skupine so v klubu že stare, a dokler bo vsak posamezni voditelj še vedno sanjal o enotni radikalni stranki, ne bo prišlo do važnejših sprememb.

Finančni minister

je s svojim spremstvom menda že v Ameriki. Bil je v Parizu in listi so poročali, da je sedaj dognana višina medvojnih dolgov Srbije Franciji. Ti dolgovi znašajo okroglo 1 milijardo 800 milijonov frankov. V Beogradu zastopa finančnega ministra minister Uzunović, ki daje finančnemu odboru seveda še manj podatkov. Finančni odbor obravnava proračunske predloge in zahteve posameznih ministrov.

MADŽARSKI PONAREJEVALCI.

Madžarski monarhisti in sicer ona struja, ki je hotela nadvojvodo Albrehta ustoličiti za ogrskega kralja, so v resnici hoteli s ponarejenim denarjem doseči svoj cilj. S princem Windischgrätzem vred je zaprtih že okrog 30 ple miških in političnih veljakov. Tudi regent Horthy je zapleten v celo zadevo. V Budimpešti je še vedno francoska komisija; med njo tudi zastopnik francoske Narodne banke Emery, ki je izjavil: »Ta stvar je kakor izstreljena krogla. Nihče ne ve, kje bo ostala. Ne vemo niti še, kdo vse je pri tej kriminalni aferi soudeležen. Toliko presenečenj smo že doživeli in toliko visoko postavljenih oseb je že kompromitiranih, da se sploh več ne moremo nobeni stvari čuditi. V najbližji bodočnosti pride gotovo še do prav velikih senzacij. Prepričan sem, da je pred nami še velika pot, predno bo vsa sfera odkrita in vsi udeleženci v rokah pravice.« Glede obsega ponarejevalne akcije je dejel Emery, da vsa Evropa polna ponarejenih bankovcev in dnevno prihajajo nova poročila o najdenih falsifikatih 1000frankovskih bankovcev. Zlasti iz Italije, Nemčije in Francije.

BOLGARIJA.

ima novo vlado, a staro vladanje. Krivavi Cankov je sedaj predsednik skupščine, predsedništvo pa ima sedaj njegov strankarski tovariš Ljopčev. Oficirska liga ima kot poprej najvažnejša vladna mesta.

Tedenske novice

Vse cenjene naročnike, ki še niso vsaj deloma porevnali naročnino za letošnje leto, prosimo, da isto takoj ob-

novijo, da ne bo treba prekiniti s pošiljanjem lista. »Slov. Gospodar« stane za celo leto 32 din., za pol leta 16 din., za četrt leta 8 din. — Upravništvo.

Umril je stolni kanonik lavantinski mil. g. Alojzij Arzenšek dne 8. t. m. ob pol devetih dopoldne od kapi zadet. Blagopokojni gospod, rojen dne 15. majnika 1864, v mašnika posvečen dne 18. junija 1887, je služboval kot kaplen, oziroma provizor v Gornjemgradu, Grižah, na Bačah, Ponikvi ob južni žel., in v Trbonju, kjer je dne 3. februarja postal župnik. Odtod je nastopil župnijo Vitanje dne 1. avgusta 1900. S 1. marcem 1914 je postal nadžupnik in dekan vuzeniški, s 1. septembrom 1916 pa stolni kanonik lavantinski. Blagopokojnik je bil miren, prikljupljiv značaj in zato tudi vobče priljubljen. Naj počiva v miru! Rogreb se je vršil zadnjo nedeljo popokdne ob veliki udeležbi katoliških organizacij, duhovščine in ljudskih množic. Izpod hiše žalosti v stolno cerkev je vodil pogreb prevz. škof, iz cerkve na pokopališče na Pobrežju pa mil. g. stolni prost dr. Matek.

Hudobna požigalčeva roka je v ponedeljek, dne 11. t. m., zgodaj v jutru položila ogenj v gospodarsko poslopje č. g. župnika Božičeka v Kamnici pri Mariboru. Zgoraj je samo del gospodarskega poslopja, nekaj orodja in veliko sena. Domačini, posebno požarna bramba, so se silno trudili, da so obvarovali ostala poslopja in župnišče. V kratkem času so blizu cerkve pogorele stavbe posestnikov: Poldenik, Moškon, Hecl in Kager. Orožniki pridno zasledujejo brezvestnega hudobneža.

Na vinsko razstavo in sejem ljutomerskih vin v Središču, ki se vrši prihodnji terek, dne 19. januarja, se odpeljemo vinogradniki iz Maribora in okolice v terek zjutraj z vlakom ob 8. uri 25 minut zjutraj, nazaj pa se vrnemo z vlakom, ki je že ob 6. uri zvečer v Mariboru. Na razstavo pridejo vinski kupci iz cele Slovenije in tudi iz Avstrije so naznanjeni. Poslanec Bedjančič se je te dni odpeljal v Beograd, da izposluje polovično vožnjo po železnici.

Okrajna cesta Maribor—Sv. Lenart in težki avtomobili. Kaj bo s to cesto, če bodo še nekaj časa po njej drveli težki avtomobili? Na nekaterih krajih je cesta že čisto prerezana. Del ceste v Ložanih in lenarčki del od Sikerje do trga bo kmalu uničen. Avtodružba Gorišek (Krajnc) za služi velike svote, a k vzdrževanju ceste noče ničesar prispevati. Če so gospodje od avtodružbe res iz gole požrtovovalnosti in ljubezni do okraja ustanovili avtozvezo, naj pa potem vsaj polovico čistega dobička dajo na razpolago okrajnima zastopoma za zboljšanje ceste. Saj dobi avtodružba samo od poštne uprave 60.000 dinarjev na leto! Ali se naj ceste samo z velikimi dokladami in davki vzdržujejo in popravljajo? Ko bo avtomobil docela razoral cesto, potem se bodo davkoplačevalci menda nagnali, da jo s kulukom obnovijo! Priporočamo okrajnima zastopoma to stvar v resni povdarek. Kdor na veliko pokvari cesto, naj jo tudi popravi!

Zahvala »Kmetijskemu listu.« Iz mojih shodov v mariborskem in lenarčkem okraju se je hotel mariborski dopisnik Radič-Pučljevega »Kmetiskega lista« norčevati s tem, da je zapisal: »Žebot ve, da so v Slovenskih gorah koline in zato prireja shode.« Samostojno nežem in Radičevcem nikdar prav ne stopiš. Če smo pri sejah v nar. skupščini, šuntajo ljudi, da si ne upamo na shode. Če pa shode prirejamo, pa storimo to samo radi kolin. Ali meni se pa vendarle zdi potrebno, da se javno zahvalim »Kmetiskemu listu«. Ko so naši ljudje zvedeli, da aglira Radičev list za koline, so me res povsod, kamor sem prišel, vabili na »domač praznik«. Od Sv. Lenarta do Sv. Ruperta, od Porčiča do Sv. Benedikta, Sv. Ane in Marije Snežne, povsod so se odzvali agitaciji slovitega mariborskega Radičevega tintomaze. Oh, kako sem jaz s svojimi številnimi prijatelji od srca hvaležen za uslugo, ki mi jo je storil »Kmetiski list« s tem, da je opozoril Slovenjgoričane na koline! Ker nočem biti nehvaležen, se mu s tem javno zahvaljujem! Pa še drugič — Franjo Žebot.

Trije sosede skupno v smrt. Od Sv. Ane v Slov. gor. nam pišejo: V nedeljo, dne 10. t. m., smo pokopali zaporedoma tri sosede in sicer: posestnika Jožefa Finka, p. d. Roškarič, posestnico Lizo Rola, p. d. Zmajčevka, in posestnika Mlmo Avguštin, p. d. Polič. Vsi trije so bili doma iz Ščavnice. Bili so sosede v življenju in sedaj so si sosede še na božji njivi. Svetila jim nebeska luč!

Po petih letih pojasnjen zločin. »Nič ni tako skrivno, da ne bi postalo očito«, pravi stari slovenski pregovor. Resničnost tega pregovora dokazuje pojasnitev skrivnostnega zločina, ki se je dogodil pred petimi leti v okolici Sv. Benedikta v Slov. gor. in ki je takrat zelo razburil tamno prebivalstvo. V Benediktem gozdu je neka deklica pri nabiranju gob dne 6. septembra 1920 odkrila truplo neznanega moža. Vsa prestrašena je poklicala domače, ki so takoj obvestili orožništvo. Komisija je ugotovila, da je bil neznanec ubit. Zločinci so mu razbili z udarci z nekim topim predmetom, najbrže s sekuro, lobanjo. Umrlega, ki je bil boljše oblečen, ni nihče poznal, najbrž je bil kak tihotapec ali trgovec iz Prekmurja, ali obmejnih krajev Avstrije. Se do danes se niso javili njegovi sorodniki in n.hče še danes ne ve, kdo je bil umorjen. Preiskava, katero so vodili domači orožniki, ni ničesar pojasnila. Na podlagi izpovedb raznih ljudi je bilo nekaj oseb aretiranih, vsled pomanjkanja dokazov so jih pa morali izpustiti. Naprtli so potem zločin neznanim tihotapecem in stvar je zaspala. Med ljudmi se je neprestano govorilo, da so morilci iz domačega kraja. Neki kmet je celo zatrjeval, da je videl tri dni prej, to je dne 3. sent. 1920, kako so nakladali pri nekem kmetu na voz možko truplo. Pri umorjenem se je v resnici poznalo, da je bilo truplo v gozd prepeljano, ubit pa je bil nekje drugje. Vsled teh govorov so oblasti odredile ponovno preiskavo, katero so poleg orožnikov vodili tudi detektivi iz Maribora. Na podlagi zbranih podatkov so orožniki aretirali pet oseb: dve ženski in tri možke. Aretirane so oddali v

zapore mariborskega okrožnega sodišča in zadevo je prevzelo državno pravdnštvo.

Nova cestna zveza. Med okrajema Gornja Radgona in Sv. Lenart je prišlo do sporazuma, da se zvežeta oba okraja z novo cesto od Sv. Benedikta, čez Stajngrovo in Lomanoše na Gornjo Radgono. Načrte je v sporazumu z okrajnimi zastopi in občinami izvršil inženir Wanek.

Bogoskrunstvo v Slov. Bistrici. Slovenjebistričani se še ne spominjamo, da bi se bil pri nas dolgal tako pretresljiv in žalosten dogodek, kakor preteklo nedeljo. Naši vrti fantje in mošje so se vračali z lova, ki so ga priredili v občini Kovačavas. Domov grede so se na Devini oglašili v naši velespoštovani in ugledni gostilni Obersne z namenom, da se malo pokrepčajo. K njim prisede znani slovenjebistriški nemškutar, sedler Josip Kolar. Ko izpije prvo kupico vina, vsilane in požene kozarec v križ, ki je visel na steni njemu nasproti s tako močjo, da se je razpelo prelomilo na več delov in padlo na tla, kozarec pa je priletel na strani sedečemu možu v ramo. V gostilni je med številnim občinstvom prvi hip nastala nepopisna tišina, nato pa opravičeno sveto ogorčenje, med katerim je Kolar vpil na ves glas: »Le ubijte me, če je Bog več, nego jaz! Ich bin ein Deutscher!« Miroljubnosti naših fantov se je zahvaliti, da bogokletneža niso pobili. Nemškutarski bogokletnež pa bo prejel pri sodnji zaslužen kazni. Med meščani in kmeti se pa sliši, da pri bogokletnežu Kolarju ne bodo več naročevali ali dačali v popravilo.

Strašen zločin. V Sovjaku, župnija Sv. Jurij ob Šč., je nekaj dni pred Novim letom ustrelil razdivjani oče, vinčar Rižnar, lastnega sina. Oče, ki je oženjen, je imel razmerje z neko drugo žensko in ji je tudi nosil denar. Sinu to ni bilo po volji in je usodnega dne strašno pretepel ono žensko s puško. Hotel je tudi ustreliti očeta, ki pa ga je prehitel ter z enim strelom spravil svojega sina na oni svet. Kakšna grozna odgovornost!

Ogenj v Poljčanah. Zadnji ponedeljek v noči je začelo goreti v poljčanski tovarni za stole. Trem požarnim bramborom se je posrečilo po deseturnem napornem delu, da so požar omejile in s tem preprečile popolno uničenje tovarne.

Celjski Orel, telovadni odsek, sporoča, da ima nižji orlovski nareščaj telovadne ure: ob nedeljah od 8. do 10. ure dopoldne, med tednom pa v sredo od 2. do 4. ure popoldne. Sprejemajo se otroci od 4. do 14. leta. Prosimo vse p. n. starše, da pošiljajo svoje malčke k orlovski telovadbi, kjer si krepijo voljo in utrjujejo telo. Posebno važna je telovadba za otroke delavskih staršev, ker ti nimajo časa nadzirati svoje otroke, a jih brez skrbi lahko zaupajo orlovski organizaciji.

Umrli je pri Sv. Emi pri Pristavi naš zvesti pristaš, vzgleden gospodar ter skrben oče Jakob Kajba, posestnik v Nezbislah. Rajni je bil tudi dolgoletni naročnik »Slov. Gospodarja«.

Somišljenikom kozjanskega okraja sporočamo, da je tajništvo SLS v Kozjem samo začasno premeščeno v Celje, hotel Beli vol. Kakor hitro bo mogoče, bomo skušali somišljenikom kozjanskega okraja zopet ustreči z lastnim tajništvom. Do tedaj pa se obračajte osebno ali pisмено na tajništvo SLS v Celju, v katerem posluje prejšnji kozjanski tajnik SLS, Deželak.

Za sklad Slovenske ljudske stranke je daroval g. Ivan Vrhnjak iz Pameč pri Slovenjgradcu 100 D.

Izkaz darov za Dijaško semenišče v Mariboru. Na gostiji Hriberšek—Ribič v Zlatolici 139 D, na sedmini Ivane Kavčič v Negovi 230 D, na sedmini Marije Kostajnske v Pohanci pri Zdolah 100 D. Vsem darovalcem iskren: Bog plačaj. Spominjajte se Dijaškega semenišča z darovi pri vseh veselih in žalostnih priložnostih!

Zrebanje dobrotov dobrodelne loterije Dijaškega podpornega društva v Ljubljani je na željo razprodajalcev prestavljeno za 9 dni, to je na nedeljo, dne 24. jan. 1926. Vsa navodila glede zaključka prodaje ostanejo v veljavi s to spremembo, da je zaključiti prodanje 22. jan. in poslati denar in preostale srečke zanesljivo do 24. jan. — Izrebane številke bodo objavljene v »Slovencu«, »Domoljubu«, »Slov. Gospodarju« in v »Naši Strazi«.

Vse se čudi kako je mogoče, a je vendar resnica, da zamoreš s srečko bogate loterije Katoliškega prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami, ki stane samo 5 dinarjev, zadeti krasne dobrote, katerih je 250 v vrednosti 50.000 dinarjev. Kdor naroči 10 srečk, dobi eno srečko brezplačno. Osebnost lahko kupite srečke v obeh prodajalnah Cirilove tiskarne v Mariboru in pri Prosvetni zvezi v Mariboru na Aleksandrovi cesti 6-I.

Zatekla se je velika lovska psica, bela s temnorjavimi lisami. Pojasičila pri J. Uršič, Koroška cesta št. 126.

Vse prijatelje našega lista vabimo k naročbi na »Glasnik presv. Srca Jezusovega«, ki se upravlja v Ljubljani, tiska pa v naši tiskarni v Mariboru. List je po splošnem priznanju zelo zanimivo urejan in prinaša vsak mesec pod svojim znanim rdečim ovitkom mnogo prav zanimivih članov, zgledov, povestice, črtice in poročil verske in nabožne vsebine. Krasijo ga lepe in zanimive slike, domače in iz katoliškega sveta. Poseben oddelek poroča o gibanju kraljevstva božjega na Vzhodu, drugi zopet o lepo napredujoči posvetitvi družin presv. Srca Jezusovega itd. itd. Z novim letom 1926 praznuje list že srebrni jubilej (25 letnico izhajanja in je prva številka izšla v posebno svečani obleki). Vsak naročnik dobi v dar dvoletni stenski koledar za leto 1926. Naročnina mu je doka nizka: 15 D za celo leto; na vsakih 10 skupnih izvodov (na en naslov) se dobi en izvod brezplačno. Za nabiralce novih naročnikov razpisuje list lepe nagrade. Vsaka slovenska družina naj bi bila po možnosti naročena na ta naš odlični nabožni list. Prva (jubilejna) številka je izšla dne 19. decembra. Agitirajte zanj! Naroča se pri upravi »Glasnika«, Ljubljana, Zrinskega cesta 9.

Stara resnica je, da je najboljša blago zmiraj tudi najcenejša. O tem se lahko prepričate, če obiščete staroznansko trgovino Franc Seršen v Ljutomeru tik cerkve. Načelo te, nad trideset let obstoječe trgovine je: nuditi strankam dobro blago po nizkih cenah. Zaloga najrazličnejšega blaga za oblike in perilo je tako bogata, da se najde primerno tudi za najbolj razvajen okus, pri vsem tem so pa cene brez-

konkurenčno nizke. Posebno se priporoča ženinom in nevestam, da si pred nakupom ogledajo v Seršenovi trgovini veliko izbiro bombažnega, volnenega in svilene blaga za nevestino premo (balo). Za moške obleke vedno velika množina sukna od najcenejše do najfinejše vrste na zalogi. Priporočamo vsakemu, da se osebno prepriča o izredno nizkih cenah in dobrem blagu ter smo uverjeni, da bo vsak v vsakem oziru zadovoljen.

Dopisi.

Črna pri Prevaljah. (Ljudje jočejo, gospodje odnehajte!) V srce me je zabolelo, kar sem videl danes. Dve davkoplačevalki ste se jokali. Slišal sem kritikovati radi davkov že mnogokrat, toda solznih oči pa še nisem videl. To je eno. Drugo pa je dejstvo, da sem že 20 let pri posojilnici, pa še ni bilo koga, ki bi prosil za posojilo, da bi plačal davke, kakor zadnji dve leti. Če bi le bilo mogoče, postreči, ker nihče nima denarja, da bi ga mogel vlagati. Srce boli človeka, ker mora odrekati posojila kar zaporedoma enemu ali drugemu potrebnemu. In med prosilci so prej dobro premožni kmetje in posestniki. Neki posestnik iz Javorja je že ponujal svojo kmetijo na prodaj, da bi mogel plačati davke. Nekaj nezasiščenega! Gospodje pri davčni oblasti imajo podatke o razsežnosti zemljišča na papirju, toda: papir je papir, gora je pa gora. Pridite pogledati! Neki laški delavec je rekel: »13 mesecev zima.« Sedaj pa sodite, kakšni so pri nas poljski pridelniki! Les pa itak nima v teh od železnice oddaljenih krajih (30 km in še čez) nobene cene. In živinal Neki posestnik se je izrazil: »Živino sem moral prodati, dobil sem 70.000 kron; za davke sem moral plačati 60.000 kron za zadnji četrt leta 1925. Kje so posli, kje je obleka in vse drugo?« Da, takšne so razmere pri nas. Gospodje v davčnih pisarnah jih ne poznajo. Vzemite nam premoženje, potem pa iščite davke! Ako pa hočete podatke o raznih nepravilnih predpisih in odmerah davkov, vam tudi lahko postrežemo!

Črna v Metiški dolini. Ali je to pravilno, kakor je postopal zadnji teden pri nas konfederac, da je lovil pse, ki niso imeli znamk? Skliceval se je na nalog sreskega poglavarstva. Stranke so morale polovljene pse odkupovati za 20 dinarjev komad. Med temi so bili psi, za katere so se plačali ogromni občinski prispevki po 50 dinarjev. Znamke so bile zlasti v letu 1925 iz zelo slabe kovine, da so se hitro obrabile in so jih psi zaporedoma izgubili. Do danes pa občina še nima novih znamk. Konjač pa se sklicuje na povelje od zgoraj. Vsi, ki so morali plačati odkupnino po 20 dinarjev, naj jo tirjajo nazaj!

Vurberg. Za resnico in pravico ter boljše občinsko gospodarstvo, s tem lepim geslom so šli naši napredni strankarji v volilni boj pri zadnjih občinskih volitvah, ter so s strastno in lažljivo agitacijo proti našim možem res dobili par glasov večine in nazadnje tudi naprednega župana. Sedaj imamo že nad eno leto naprednega župana, pa še bolj naprednega občinskega tajnika v osebi gospoda nadučitelja. O naprednem gospodarstvu se pač malo kaj opazi. Od zadnje povodnji je že preteklo precej časa, vendar še je več občinskih potov za promet popolnoma neravnih tako, da se lahko pripetijo velike nesreče, a doklade so veliko višje, nego poprej. Naši napredni možje se pač znajo postaviti ob časi volitev; ceste so jim pa deveta briga, in te naj bi jim sedaj klerikalni odborniki popravljali! Celu našo občinsko gospodarstvo vodita samo župan in tajnik nadučitelj ter že od Velike noči ni bilo več občinske seje, nego le tri s proračunsko skupno, čeravno je naša občina ena največjih ptujskega okraja. Se celo občinsko pošto je dalje časa prevzemal tajnik na svoj dom. Ko je tajništvo SLS lanske leto razposlalo protestne resolucije na občinske urade, je tudi ta resolucija ostala skrita v predalu g. tajnika, ker njemu, kot naprednemu demokratu ni ugajala. Posebno se trudi občinski tajnik za tetko »Domovino«. Morebiti še mu dr. Pivko pokloni enkrat diplomo za to njegovo častno delo za liberalna nebesa. Želimo, da bi v tem letu g. župan in g. tajnik pokazala več res naprednega, a ne liberalnega duha!

Vurberg. Dne 6. t. m. smo imeli občni zbor našega Gospodarsko-izobraževalnega društva. Iz poročil društvenega odbora povzamemo, da so dekleta priredila tri igre: »Skritnostno zoro«, »Časico kave« in »Dve teti«. Imeli smo tudi nekaj predavanj. Novih knjig si je društvo omislilo 15, tako da šteje knjižnica zdaj 581 knjig. Udje so prečitali v preteklem letu 582 knjig. V primeri z letom 1924 smo nekaj nazadovali, kar pa hočemo popraviti v tekočem letu. Društvo razpolaga le knjige, različne časnike in časopise pa si vsaka družina naroča sama. In da ima mo dobrih časopisov veliko število, je zasluga nekaterih vrlih fantov, ki so agitirali od hiše do hiše.

Zgor. Duplex. Malokdaj se sliši v časnikih kaj iz naše občine. V zadnjem času smo postali precej napredni. Naš gospod nadučitelj Makuc je ustanovil prosvetno društvo in pevski odsek, seve, vse strogo nadstrankarsko, zato ne sme biti društvo včlanjeno pri Prosvetni zvezi in se tudi ne sme imenovati katoliško. Potem pa rečejo: gg. Makuc, Kostanjšek in Lazar: mi nismo proti veri in proti cerkvi in tudi proti SLS ne, dokler ni volitev. Zalosti nas, da gredo na lim tem ljudem možje, kateri so se dosedaj šteli za naše somišljenike. Starši premislite, kam pošiljate svoje otroke. Pomislite, kaj delate, ako hočete pošteno mladino, dajte jo v katoliško društvo, kjer je pošteno veselje.

Negova. Nesreča. Dne 10. januarja smo pokopali ob veliki udeležbi ljudstva Sotlarovega Jakoba, posestnika v Ivanjcih. V četrtek zvečer je padel tako nesrečno raz bleva, da je čez nekaj ur umrl. Naj v miru počiva.

Sv. Trojica v Halozah. Dne 8. t. m. je umrl na dolgo-trajni želodčni bolezni, ki si jo je bil nakopal v svetovni vojni, Matevž Skok, posestnik v Ložinah, star šele 49 let. Bog naj tolaži pridno Skokovo hišo ob bridki izgubi!

Sv. Trojica v Halozah. Dne 9. t. m. je v Gorci umrla Terezija Lozinšek, mlada žen tesarskega mojstra Antona Lozinškega. Zepuška dva mala sinčka-orlička. Bridko preizkušnemu možu, ki je dolgo let bival v ruskem ujetništvu, naše sožalje!

Sv. Trojica v Halozah. Več mesecv joče je dobil oženjeni posestnik H. P. iz Kozmic in njegova ljubica iz so-

sedščine. Kjer vera ne gori, pa gori strast in uničuje cele domove in družine!

Podlehnik. »Antonska nedelja« se bo letos zopet kot nekdanj slovesno obhajala dne 17. t. m. pri podružnici v Podlehniku. Glavni sv. opravili so ob sedmih in pol enajstih. Tudi se bo tam spovedovalo in obhajalo. Castilci sv. Antona iz Dravskega polja in Leskovca in od Sv. Barbare v Halozah, ste zopet priazno vabljeni!

Sv. Duh na Stari gori. Zalostna mlada nedelja. Dne 20. decembra p. l. se je obhajala mladonedejska služba božja jako žalostno. Med zadnjim blagoslovom je bilo slišati v cerkev nečloveško kričanje in topot bežečih ljudi. Trčili so skupaj fantje iz vasi Dragotinci in Berkovci, ki so gojili med seboj že dalje časa sovraštvo radi raznih slabih ponočnih pohodov. Ko pride ljudstvo iz cerkve, vidi po trgu krepke fante — ki bi pač lahko svoje moči koristneje uporabili — strašiti s krvavimi glavami, od drugih preganjane z debelimi gorjačami, ročicami itd. Eden je oblezel v mlaki krvi težko ranjen. — Pač skrajno žalostna slika! Mesto v cerkev častit Boga — v gostilno, nato pa pobijati bližnjega! Kaj bodo pač od vsega tega imeli fantje, za katerimi so že popoldne stikali orožniki in od katerih sta bila dva prepeljana v ptujsko bolnico? — Oh, kako zelo nam je potreben Društveni dom, v katerem naj dobi mladina dobre družine! Oživlja se nanovo pokret za to prepotrebno stavbo.

Sv. Duh na Stari gori. Skandalozne šolske razmere. Na vseh koncih in krajih se opaža strupeni dihi centralizma. To moro težko občuti tudi naša šola. Lepo, ponosno šolsko poslopje bo kmalu popolnoma osamelo. Od pričetka šolskega leta to je od septembra sem, gredo otroci k večjemu parkrat na teden v šolo. Višja šolska oblast namreč ne smatra za potrebno, da namesti tukaj dovolj učnih moči. Za vse 4 razrede je včasih samo ena, včasih nič, včasih k večjemu dve. Taka brezbriznost vodi neizogibno do tega, da bo tudi na Snarod vzgojil »častno« število analphabetov.

Leskovec pri Ptuj. Preselila sta se od tukaj nam Haložanom zelo priljubljena gospod in gospa Ivan in Karolina Verhovnik, katera sta približno 4 leta v Leskovcu vodila izvrstno gostilno in trgovino v daljino Hrvaško, kjer sta si kupila svojo lastno hišo, v kateri še bodeja obširneje vodila trgovino, gostilno in tobačno trafiko. Upamo, da bodo g. Verhovnik kot vrl narodnik SLS prišel kaj na Leskovec naše dobro haloško vino kupovat.

Ljutomer. Kasačko društvo v Ljutomeru je priredilo dne 19. decembra 1925 v gostilni »Triglava« v Ljutomeru banket. Ta banket se je najbrž priredil v ta namen, da se pri tej priliki razdelijo zaslužnim in delujočim članom odlikovanja; ter onim osebam, katere so ob 50 letnici obstoja dirkalskega društva sodelovale. Res je čisto lepo to, da se ljudem, kateri kaj delajo in storijo za društvo, tudi njih trud z nečim povrne. Ni pa lepo, da niso bili povabljeni stari člani, katerim bi šla prva zasluga. Ne bi se vam vsiljevali, ne bi vam bili v nadlego, samo dobro bi se nam videlo, da ste nas, kot stare člane tudi povabili. Mislimo, da smo tudi mi vredni tega, ker smo že mnoga leta zraven; že naši očete so društvo na vse načine podpirali; sedaj se nas prezira; ali vas je sram nas kmetov? Nam ni za banket, nam ni za jed in pijačo, nas je neprijetno dirnilo, da se nas prezira. Smo radovedni, kako bo takrat, ko bo spel pola šla okoli za prispevke; takrat nas gotovo ne bote pozabili. O odlikovanjih ne govorimo. Ugotovimo samo to, da je dosti starih članov, ki so res zaslužili ne samo vabilo, marveč tudi odlikovanje. Več prizadetih članov, kojih podpisi so na razpolago. Ljutomer, dne 2. jan. 1926. — Razlag ml., kmet v Sitalovci, Alojz Razlag st., član od leta 1885. Alojz Rajh, Petovar, Filipič Ludovik, R. Babič, J. Slavič.

Tinje na Pohorju. V pokoj je stopil velezaslužni gosp. nadučitelj Ivan Tomažič in se preselil v Slov. Bistrico. Deloval je tukaj čez dvainštirideset let. Vsi smo ga spoštovali in radi imeli, ker je bil pravi krščanski učitelj, ni se sramoval svojega prepričanja. Tudi svoje učence je vzgojeval v pravem krščanskem duhu. Bil nam je pravi voditelj in svetovalec. Bil je tudi več let občinski tajnik, kjer je deloval v zadovoljstvo vseh občanov, ves prosti čas je porabil v dobrobit občine. Ne bomo Te pozabili.

Smiklavž pri Slovenjgradcu. Na praznik Sv. Treh Kraljev, dne 6. t. m., je med dopoldansko službo božjo v tukajšnji mežnariji nastal ogenj, vnele so se saje v dimniku. Može in mladeniči so takoj planili iz cerkve gasiti. Junoškemu naporu naših vrlih mladeničev se je posrečilo, da so rešili kljub veliki vročini gospodarsko poslopje. Pogorela je pri cerkvenikovi hiši samo streha, stropi se niso udrli. Poslopje je blo leta 1923 na novo zavarovano. Hudo prizadet je pa naš cerkvenik, ker mu je v podstrešju zgorelo vse žito. Blagi naši kmetje so naprošeni, da ubogemu možu, ki je sedež sredi zime brez živeža, priskočijo na pomoč! Vsem gasilcem, možem in mladeničem, iskrena zahvala!

Vojnik pri Cel'u. Cerkevna glasba v tukajšnji baziliki se je pri polnočnici opravila na jako vspodbudljiv način. Preč. g. dekan Ivan Toman je ob asistenci daroval slovesno sv. mašo, pri kateri je mešan zbor pod vodstvom g. organista Šoparja precizno in vspodbujajoče prepeval Belarjevo mašo in druge melodiozne pesmi starejših in novejših skladateljev. Vidi se, da je imenovani gospod organist vnet za cerkveno glasbo, za kar so mu farani zelo hvaležni. Ker je kot organist in pevovodja zelo vester, se pričakuje, da ga bodo vojniški farani za to primerno nagradili.

Laško. Nov zdravnik. Ta teden se je naselil v hiši g. Frece, bivši Vetrovi hiši, nasproti g. Elsbacherja, zdravnik g. dr. Lovšin. Dosedaj je služboval v bolnišnici v Ljubljani, kjer je gotovo dobil dobro prakso in ga našemu občinstvu toplo priporočamo. Naše občinstvo se je dosedaj posluževalo precej zdravnikov iz Celja, kar pa jim bo s prihodom novega gospoda zdravnika v upotrebi mnogo olajšano.

Kalobje pri Sv. Juriju ob juž. žel. Par novice iz naše župnije moramo že omeniti, da ne bomo Kalobčani čisto pozabljeni od vsega sveta. Pred enim letom, ko je povsod divjal volilni boj, ni bilo pri nas dosti opaziti kakega posebnega navdušenja, razun pa agitatorjev za Radičev stranko, ki pa so se po volitvah poskrili kakor miške v luknjo, ter sedaj niti z besedico več ne črnejo o Radičevi republiki. Drugače je vse mirno poteklo. — Rojenih je bilo v minulemu letu 50, umrlo jih je 24. Zadnji teden pred Božičem so bili kar štirje mrlci, med temi ugleden kmet Ant. Gračner, star 61 let. Domači-cerkveni moški zbor mu je zapel ob grobu žalostinko. — Sploh so se v zadnjem času